

Lucian Blaga

S-a nascut la 5 mai, 1895, în satul Lancrãm, Alba; fiul preotului Isidor Blaga.

Studiile:

Scoala primarã la Sebes, gimnaziul si liceul la Brasov (liceul **Andrei Saguna**) si la Sibiu Seminariul Teologic. Din 1917 studiazã filozofie la Viena, unde-si ia si doctoratul. Revenind în tarã intrã-n publicisticã , fiind redactor la *Cultura* din Cluj, si la *Banatul* la Lugoj.

Din 1926 intrã în diplomatie, fãcând parte din corpul diplomatic românesc din Varsovia, Viena, Praga, Lisabona si Berna. Paralel elaboreazã o valoroasã operã politicã si filozoficã, recunoscutã prin intrarea în Academie în 1937. Cu acest prilej rosteste discursul de receptie *Laudã satului românesc*. În 1938 este numit profesor universitar la catedra de filozofie a universitãtii din Cluj. Dupã instalarea regimului comunist, considerat idealist si refuzând sã falsifice filozofia prin prisma materialismului dialectic, refuzând sã-si renege conceptia, Blaga este înlãturat de la catedra universitarã, devenind simplu bibliotecar la Biblioteca din Cluj.

Opera:

Poet si filozof, Blaga este creatorul unui sistem filozofic propriu, original.

I. Poezia

Poemele luminii (1919)

Pasii profetului (1921)

În marea trecere (1924)

Lauda somnului (1929)

La cumpãna apelor (1933)

La curtile dorului (1938)

Nebãnuitele trepte (1943)

Postum: *Poezii* (1964) - grupeazã creatiile din ultima perioadã a vietii

II. Filozofie:

Trilogia cunoasterii, Trilogia culturii, Trilogia valorilor, Trilogia cosmologicã

III. Dramaturgia:

Zamolxe, Mesterul Manole, Tulburarea apelor, Cruciada copiilor, Anton Pann, etc.

IV. Aforizme, cugetãri, mãrturisiri:

Pietre pentru templul meu, Viscobolul, Elanul insulei

Universul poetic blagian

Poezia lui Blaga reprezintã un moment de elevatie a lirismului românesc. Fatã de marele sãu înaintas, Eminescu, pasionat de filozofie, care a nuanat si a versificat idei filozofice, Blaga este primul poet filozof, autor al unui sistem de filozofie propriu, original.

Legătura dintre poezie și filozofie este indisolubilă. Astfel poezia nu poate fi înțeleasă fără o necesară raportare la aspecte ale sistemului său filozofic. Concepția filozofică la rândul ei este exprimată într-o formă poetică metaforică.

Apariția lui Blaga în climatul literar interbelic i-a contrariat pe contemporani, care nu știau unde să-l plaseze: printre traditionaliști sau printre moderniști. Criticul literar Eugen Simion remarcă capacitatea lui Blaga de a fi în același timp modern și de a păstra legătura cu fondul arhaic, mitic, ancestral. Poetul însuși s-a încadrat alături de Brâncuși într-un *traditionalist metafizic*.

Lucian Blaga e mut ca o lebădă.

*În patria sa
zăpada făpturii tine loc de cuvânt.
Sufletul lui e în căutare*

în mută, seculară căutare

În formația spirituală a lui Blaga au jucat un rol important următoarele factori:

a). Un contact timpuriu cu lumea satului și cu spiritualitatea populară: *eu cred că vesnicia*

s-a

născut

la

sat:

*Sat al meu, ce porti în nume
sunetele lacrimii,
la chemări adânci de nume
în cea noapte te-am ales
ca prag de lume și potecă
patimei.*

*Spre tine cine m-a ndrumat
din stăfund de veac,
în tine cine m-a chemat
fie binecuvântat,
sat de lacrimi fără leac.*

b). Un factor important la devenirea viitorului poet l-a reprezentat contactul cu filozofia indiană. De aici a reținut teme, motive, idei: **tema timpului infinit, tema trupului ca închisoare a sufletului, somnul și tăcerea, ca modalități de atingere a absolutului.**

c). Contactul cu filozofia germană, și mai ales cu expresionismul german. Multe **elemente expresioniste** pătrund în opera lui Blaga (mai ales în dramaturgie): oroarea de oras, fată de binefacerile civilizației moderne, regresivitatea spre vegetal, betia vitalistă, cultul primitivului, al miticului și al arhaicului.

Poezia lui Blaga se constituie mai ales pe metaforă, care închide de cele mai multe ori o problematică existentială. Primul poet român, care impune definitiv în lirica românească versul liber.

Primul volum: Poemele luminii - 1919

Metafora centrală a volumului este lumina. Tânărul poet oscilează între **instinct și idee, trăire și meditație**. Predomină elanul vital, betia vitalistă, care tinde să depășească limitele condiției umane pentru a se contopi cu cosmosul. Lumina are mai multe semnificații; astfel ea înseamnă **originea vieții**:

*Lumina ce-o simt năvălindu-mi
în piept minunato
e poate că ultimul strop din
lumina creată în ziua dintâi*

În poezia *Vreau să joc* poetul exprimă un **elan vital dezlăntuit**:

O vreau să joc, cum niciodată n-am jucat !

*Să nu se simtă Dumnezeu
în mine
un rob în temniță-încătușat.*

În alte creații lumina apare alături de întuneric, semnificând **coexistența binelui cu răul**, ca în *Lumina raiului*:

*De unde are raiul-
lumina ? - Stiu: îl luminează iadul
cu flacările lui !*

Aceeași combinație de lumină și întuneric de bine și rău, definește **natura umană** în poezia *Pax magna*.

În poezia *Dati-mi un trup voi muntilor* poetul exprimă dorința fierbinte a sufletului său, care și caută în învelis pe măsura elanurilor sale dezlănțuite:

*Dati-mi un trup
voi muntilor,
mărilor,
dati-mi alt trup să-mi descarc nebunia
în plin !
Pământule larg fii trunchiul meu,
fii pieptul acestei năprasnice inimi,
prefă-te-n lăcasul furtunilor, cari mă strivesc,
fii amfora eului meu îndărătnic !*

În alte poezii ca *Frumoase mâini*, *Gorunul* poetul exprimă presimțirea morții. Alte poezii, ca *Pământul*, *Eva* prezintă iubirea ca pe un mod de a comunica cu universul.

Pasii profetului - 1921

Cu toate că și volumul următor mai păstrează încă un elan vital dezlănțuit (*Dati-mi un trup, voi muntilor*), *Pasii profetului* marchează o schimbare de atitudine, preeminentă (predominanța) cugetării, a reflexivității asupra instinctului, asupra trăirii.

Semnificativ în acest sens este *Moartea lui Anton Pann*. Bătrân și orb, zeul naturii, al instinctelor, își presimte moartea și înlocuirea lui cu un profet creștin care va îndepărta omul de natură, de trăirea imediată prin introducerea noțiunii *păcat*:

*Pan rupe faguri
în umbra unor nuci.*

*E trist:
se înmultesc prin codri mânăstirile,
și-l supără sclipirea unei cruci.*

*Subt clopot de vecerne Pan e trist
Pe-o cărăruie trece umbra
de culoarea lumii
a lui Crist.*

(*Moartea lui Pan - III: Umbra*)

În marea trecere - 1924

Începând cu volumul *În marea trecere* (= viața), reflexivitatea, frământarea, neliniștea metafizică devin dominante. Poetul se simte tot mai înstrăinat, mai singur în univers. Natură și pierde frumusețea paradisiacă, iar elanurile vitaliste sunt înlocuite de marile întrebări ale vieții. Se accentuează tot mai mult ruptura dintre eul poetic și lume.

Poezia lui Blaga dobândește o problematică filozofică. În poezia *Scrisoare* poetul regretă apariția sa pe lume, din moment ce nu poate descifra marile taine ale universului:

*Sunt mai bătrân decât tine, Mamă,
ci tot așa cum mă stii:
adus puțin din umeri
și aplecat peste întrebările lumii.*

*Nu stiu nici azi pentru ce m-ai trimis în lumină.
Numai ca să umblu printre lucruri
și să le fac dreptate spunându-le
care-i mai adevărat și care-i mai frumos ?
Mâna mi se oprește: e prea puțin.
Glasul se stinge: e prea puțin.
De ce m-ai trimis în lumină, Mamă,
de ce m-ai trimis ?*

În fața atâtor întrebări nedezlegate ale vieții, poetul trăiește sentimentul regretului profund al copilăriei și al inocenței acelei perioade. Regresiunea spre această lume a copilăriei este exprimată în poezia *În marea trecere*:

*Numai sângele meu strigă prin păduri
după îndepărtata-i copilărie*

Altături de copilărie satul reprezintă pentru Blaga un univers mitic, etern, o posibilitate, o sansă de regenerare sufletească. Poetul trăiește profund sentimentul vinovăției de a se fi îndepărtat de această lume și de a-și fi pus întrebări pe care această colectivitate umană a satului nu și le-a pus de-a lungul generațiilor. Semnificativă în acest sens este *Am înțeles păcatul ce apasă peste casa mea*:

*Am înțeles păcatul ce apasă peste casa mea
Ca un muschi strămosesc.
O, de ce am tâlmăcit vremea și zodiile
altfel decât baba ce-și topește cânepa în baltă ?
De ce am dorit alt zâmbet decât al pietrarului
ce scapără scânteii în margine de drum ?*

Laudă somnului - 1929

Aduce o modificare profundă în lirismul blagian. Întregul univers este cufundat într-o stare hipnotică, de destrămare. Poetul cultivă aici un lirism magic, universul stând sub semnul haosului, al negării totale:

Pretutindeni e o tristete. E o negare. E un sfârșit.

Somnul, ca metaforă centrală a acestui volum, are o dublă funcție. În unele poezii prin somn se realizează trecerea într-o lume magică, atemporală; în alte creații este o modalitate de a intra în moarte.

Poezia *Somn* definește somnul ca o posibilitate de a ieși din timp.

*În somn sângele meu ca un val
se trage din mine
înapoi în părinți*

Începând cu volumul următor *La cumpăna apelor* (1933), urmat de *La curtile dorului* (1938) se accentuează inspirația folclorică. Paralel se constată o temperare a frământărilor

metafizice datorită contactului cu spiritualitatea folclorică. Totuși și în tiparul popular, Blaga introduce reflexivitatea, marile întrebări, care îl frământă pe om și pe filozof.

Semnificative în acest sens sunt: *Stă în codru fără slavă* și *Belsug*:

*Stă în codru fără slavă
mare pasăre bolnavă.*

*Se tot uită-n sus bolnavă
la cea stea peste dumbrevă.*

Începând cu *Nebănuitele trepte* (1943) se constată o împăcare a poetului cu lumea. În locul mărilor frământări metafizice, poeziile exprimă încrederea și speranța.

Semnificativă: *Schimbarea Zodie*

*Si azi, dintr-o dată, neasteptat, acest răsărit.
Ce cântec nemăsurat !
Ca unui orb vindecăt
lumea-n lumină mi s-a lărgit.*

Creațiile după 1944 ne dezvăluie un poet nou. Deși trece printr-o perioadă dificilă, poeziile sale exprimă împăcarea cu viața și cu semenii. Descoperind un Blaga mai apropiat pe linia omenească, marile neliniști, frământări sunt înlocuite prin poezia iubirii și a germinării. Versurile din această perioadă sunt grupate în ciclurile: *Vârsta de fier*, *Vară de noiembrie*, *Ce aude unicornul*, *Corăbii cu cenușă*, *Mirabila semintă*.

În poezia *Vară de noiembrie* sau *Cântecul focului* poetul cântă o iubire târzie doar cu atât mai profundă cu cât este atinsă de trecerea timpului și de presimțirea sfârșitului.

În poezia *Catrenele fetei frumoase* poetul folosește un limbaj metaforic, rafinat:

*O fată frumoasă e
o fereastră deschisă spre paradis.
Mai verosimil decât adevărul
e câteodată un vis.*

În poezia de maturitate moartea nu este privită ca neliniște ci ca un eveniment firesc al vieții.

Poezia *Mirabila sămânță* este un elogiu al capacității de regenerare sufletească și de renastere al naturii:

*Laudă semintelor, celor de fată și-n veci tuturor !
Un gând de puternică vară, un cer de înaltă lumină,
s-ascunde în fiestecare din ele, când dorm.
Palpită în visul semintelor
un fosnet de câmp și amiezi de grădină,
un veac pădureț,
popoare de frunze
și-un murmur de neam cântăret.*

O temă nouă este aceea a necuvântului. Astfel în *Ulisse* personajul mitologic refuză să-și mai povestească aventurile pentru că prin cuvinte ar ucide farmecul, misterul acestora.

Concluzie:

Creația lui Blaga a parcurs succesiv mai multe etape fără ca între acestea să existe demarcații ferme, exacte. Astfel primul volum, *Poemele luminii*, se caracterizează printr-un vitalism pronunțat. Volumul următor, *Pășii profetului*, se definește printr-un limbaj meditativ, reflexiv. Volumele următoare, *La cumpăna apelor*, *La curțile dorului* se definesc printr-un lirism folclorizant.

Ultimele volume, *Nebănuitele trepte*, etc., se caracterizează printr-o împăcare cu viața și cu semenii.

În întreaga lirică blagiană se pot identifica două constante: **reflexivitatea și metafora**.

Din punct de vedere formal, poetul a impus definitiv versul liber.

www.referateok.ro – cele mai ok referate